www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 304. — Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 31. грудня, 1923. — VOL. XXXI. — No. 304. — Jersey City, N. J., Monday, December 31, 1923. — THREE CENTS

УРЯД КІНЧИТЬ ТАЄМНИЧІСТЬ ЩОДО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНА

ВАШІНҐТОН, 28. грудня. — Уступаючи видно під упливом публичних закидів, уряд подав до публичного відома повний текст проекту секретаря (міністра) скарбу Мелона про обниження податків. За згодою уряду опублікував його податковий комітет палати послів.

ДЖАНСОН НЕ ПОДАЄТЬСЯ

ВАШІНҐТОН, 28. грудня. — Хоча заява Генрі Форда мала сильно підорвати шанси (надію на вдачу) сенатора Гайрема Джансона стати кандидатом републиканської партії при найблизчих президиальних виборах, мимо сього він не піддається та заявляє, що буде домагатися на републиканській конвенції в Клівленді уневажнення всіх голосів, які заряд партії признав полудневим стейтам, а котрі з гори запевнені для Кулиджа.

ГОМПЕРС ПЯТНУЄ ФОРДА ЯК ВОРОГА ЮНІЙ

ВАШІНҐТОН, 28. грудня. — Самуель Гомперс, голова Американської Федерації Праці, оголошує публично листа, якого він самий написав до автора одної жидівської книжки під наголовком: „Правда Про Форда". Гомперс називає в сьому д Форда ворогом юній та промисловим автократом.

КЛОПОТИ УРЯДУ ЗІ СИНОМ ҐЕНЕРАЛА ВУДА

ВАШІНҐТОН, 28. грудня. — Кількох конгресменів та сенаторів збирається внести на найблизчім засіданню конгресу внесение для розслідження спекуляційних операцій поручника Осборна Вуда, сина та адютанта генерала Вуда, губернатора Филипинських островів, проти котрого виступають так завзято прихильники филипинської независимости. Члени конгресу хочуть слідства, щоби переконатися, чи поручник Вуд зробив 800,000 долярів дозволеною спекуляцією.

ЩЕ СКАНДАЛ З ПОМИЛУВАННЕМ

ШИКАҐО, Илинойс, 28. грудня. — Федеральний суддя Вилкерсон загрозив слідством в справі помилування Филипа Гросмана, головного шикаґовського бутлеґера, котрого засуджено було на рік вязниці за переступлене прогибіційного закона, а котрого президент Кулидж помилував, заким він пішов до вязниці. Суддя дає до зрозуміння, що Гросман купив собі помилуванне за гроші.

БОНУС ҐРОЗИТЬ ЛЕҐІОНОВИ РОСКОЛОМ

ВАШІНҐТОН, 28. грудня. — Справа бонуса викликує таке розбитте поглядів серед членів Американського Леґіону, що дехто навіть припускає розбитте сеї організації.

ЧИСЛО АЛЬКОГОЛІЧНИХ ЗАТРОЄНЬ РОСТЕ

НЮ ЙОРК, 28. грудня. — Після обчислень, предложених урядом здоровля на основі звітів всіх міських шпиталів, число алькоголічних затроєнь через Різдвяні свята в одному Ню Йорку виносить разом 116 случаїв. Нині знова доставлено до шпиталів 20 нових хорих, в тому числі 18 мущин та 2 жінки. Нових смертий від затроєння не случилося.

АМЕРИКА ПОСИЛАЄ ВОЄННІ КОРАБЛІ ДО ГОНДУРАСА

ВАШІНҐТОН, 28. грудня. — На води середно-американської републики Гондураса вислано один американський воєнний корабель, щоби він стеріг американські інтереси підчас політичного замішання, що панує в тій державі.

МЕКСИКАНСЬКЕ ЗАМІШАННЄ

МЕКСИКО, 28. грудня. — Донесення повстанців про побіди над федеральними військами не зовсім правдиві, бо федеральні війська видержують далі всі напади повстанців так на західнім, як і на східнім фронті. Сподіються, що боротьба перенесеться в короткім часі на море та що на Мексиканськім заливі прийде до морської битви.

ХОЧУТЬ ПОГОДИТИ ПРОТИВНИКІВ ТЕОЛОҐІЧНОЇ КОЛОТНЕЧІ

НЮ ЙОРК, 28. грудня. — Одна частина протестантської епископальної церкви розбитої тепер теалоґічною диспутою в справі непорочного початя Марії, старається довести до згоди межи прихильниками сеї науки, що звуться фундаменталістами, та противниками, що звуться модерністами. В тій цілі зведено провідників обох партій на наради до дому одного богача. Мирна розмова противників показувала на можливість згоди.

ВІДКРИТТЯ ДОЗВАЛЯЄ ВИСЛУХУВАТИ ГОЛОСИ МУШОК

НЮ ЙОРК, 28. грудня. — Підприємство Вестінґгавз Електрик енд Менюфекчеринґ Компані сповіщає, що її інжинер др. Филипс Томас відкрив такий ніжний мікрофон (прилад до скріплювання ледво вловимих звуків), що при його допомозі можна прислухуватися навіть голосам найменчих комашок. Що більше сим самим приладом можна голос ловити на ґрамофон, а відтак знова віддавати.

ВІДКРИТО ПЕРЕСИЛАННЄ СИЛИ БЕЗ ДРОТУ

СИНСИНАТІ, 28. грудня. — Др. Вилис Родні Гетні, директор лябораторів підприємства Дженерал Електрик Ко. в Скенектеді, демонстрував (показував) конвенції Американського Товариства Розвою Науки свій винахід, при помочи котрого можна буде пересилати електричну силу без посередництва дроту. Винахідник засвітив при помочи свого винаходу електричну лямпочку, не получену дротом з жерелом електричної сили.

КОЛЯДА РІДНІЙ ШКОЛІ!

Пригадуємо українському громадянству в Америці, що після ухвали Першого Конгресу Обєднання, а також і нашого традиційного звичаю, всі збірки, які переводяться в Америці на народні цілі в часі від Різдва до Йорданських свят, призначені на Рідну Школу в старому краю.

Всі цифри про стан нашого шкільництва як і факти про монгольський похід Польщі на знищенне нашої культури і школи, про що нас інформує майже кождого дня наша українська преса, говорять аж надто проречисто про конечну, негайну та обильну допомогу Рідній Школі.

Ми нарід культурний і хочемо ним остатись, мимо монгольского наїзду Польщі. Культура народу опирається на школі. Тому боронім Рідну Школу, бо її заглада, це наша культурна і національна смерть.

Зібрані жертви щліть до Обєднання з призначенням на Рідну Школу!

Обєднанне Українських Організацій в Америці.

OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

ОТВОРИЛИ ДЕВЯТИЙ РОБІТНИЧИЙ БАНК.

НЮ ЙОРК, 28. грудня. — Завтра отвирають для бизнесу двері девятого робітничого банку. Є ним "Брадерґуд оф Локомотив Енджінірс Кооператів Траст Ко." на 205 Вест 33. Вулиця.

ГАРНИЙ ПОДАТОК

Спадкова маса по американськім зелізничім міліонері Фрику заплатила сього року федеральному та другим урядам 10 міліонів долярів податку. Вартість спадку оцінюють на 80 міліонів долярів. Зі загальної суми податку федеральний уряд дістав понад 6 міліонів, а стейт Пенсилвенія близько 2 міліони долярів.

СПОДІЄТЬСЯ ОБНАТТЯ УРЯДУ БРИТІЙСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЄЮ

Лорд Бівербрук властитель цілого ряду англійських ґазет заявив при своїм приїзді до Злучених Держав, що він сподіється, що британська робітнича партія обійме керму уряду коло 15. січня 1924. року. На чолі робітничого уряду стані, на думку Бівербрука, відомий англійський соціяліст Ремзі Мекдональд.

МАКСИМ ҐОРЬКІЙ ХОРИЙ

М. Ґорькій, який тепер перебуває в Празі, захорів на запалення легенів. Хорого травить висока жарка. Великий російський письменник приїхав на відвідини Масарика, свого давнього приятеля.

МАХНО ДАЛІ В ТЮРМІ.

На підставі звільнюючого присуду, оборона внесла жадання, щоби Махна і його штаб випущено на волю. Прокуратор цьому спротивився, мотивуючи тим, що вніс зажалення „неважности. До нової розправи Махно перебуватиме в таборі „Стшалквоо". Супроти цього оборона внесла прохання, щоби Махна та його штаб уміщено в таборі на „Помонзках".

В ПОЛЬЩІ Є „ФАШИСТИ".

Ви певно думаєте, що приїхали з Італії? Та де там! У Варшаві, в одному косцюлку, зібралося людей 100 та рада в раду давай заводити „фашистів" в Польщі. А ну ж Хієні з браке сили!... Ксьондз „іралат" поблагословив збори, "загаєл зебране" та заявив, що з початком 1924 р. присутні можуть явно ходити в чорних сорочках по улицях. Парадна [illegible] з'явіся піддержувати войськ [illegible] духа зборів.

ДО ЗАМАХУ НА РАДЯНСЬКИЙ УРЯД.

З Києва повідомляють: Арештовані учасники заговору проти радянської влади в процесі слідства виявили між иншим, що в конспіративній роботі на користь чужоземних держав і їхніх розвідок таємна організація мала звязок з 2-м відділом польського ґенерального штабу. На теріторії Польщі було утворено резидентури організації, які стежили за відправленням тайних аґентів до Радянської Росії і обслуговали, 2-й відділ польського ґен. штабу. За допомогою цих аґентів Польща одержала з київського штабу військової округи секретні мобілізаційні документи, які розкривали військові тайни Совітів.

СОВІТИ ПРО ПОЛЬСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Київська преса іронізує з внесеного польським урядом до варшавського сойму проекта закону, що „ґарантує свободу праці". Проект передбачає довготермінове увязнення для робітників страйкарів, а також за страйкову аґітацію, за влаштовання зібрань у районі страйкуючих фабрик та инш. Законопроект анулює надане робітникам конституцією право коаліції, є те, що Румунія не приняла висланих пбїздів з причини не додержування польськими зелізничними урядами точок торговельної польсько-румунської умови щодо спеціяльного важення вагонів. Зелізничний конфлікт грозить наслідками в торговельних польсько-румунських взаємовідносинах.

БАЖАННЄ СТАРОЇ ПАННИ.

Анґлійка Еліза Купер, що вмерла цими днями в Ню-касль, залишивши 3464 фунтів спадщини, домагається у заповіті, щоби на її нагробнику не писали дати її уродин.

ЗАКЛЮЧЕННЄ СОВІТСЬКО-РУМУНСЬКИХ УМОВ

Тирасполі заключено совітсько-румунську умову, яка передбачує створення мішаних пограничних комісій для полагоджування власних непорозумінь. Членам названих комісій загварантувано повну свободу та особисту недоторканість.

ЗБІЖА З УКРАЇНИ ДЛЯ АНҐЛІЇ

В пристані Туль чекають в неділю припливу к о р а б л я „Кінґ Альфред" зі збіжам з України. Був би це перший повоєнний збіжевий транспорт з Радянських Республік до Анґлії. Дальші транспорти прямуватимуть на Сутгемп і Менчестер.

ЗЕЛІЗНИЧИЙ КОНФЛІКТ МІЖ РУМУНІЄЮ І ПОЛЬЩЕЮ

На зелізничому шляху Станиславів-Снятин нагромадилася цими днями така велика скількість товарових вагонів, що утруднює комунікацію між Станиславовом і сходом.

Причиною цього нагромадження більш, як 800 вагонів

НАУКОВИЙ КОНҐРЕС В МОСКВІ.

Дня 24 падолиста с. р. відкрито в Москві всеросійський науковий конґрес. Іменем совєтського уряду промовляли Зіновєв, Семашко і Луначарський.

СРІБНІ ГРОШІ В АВСТРІЇ.

Оголошено проект правительства видавання срібних монет, які називатимуться: пів шілінґа, що матиме вартість 5000 австр. корон, шілінґа о вартости 10.000 австр. корон і два шілінґи о вартости 20,000 австр. корон.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1924.

ЦІНА - - - - - - - 50 ЦЕНТІВ.

ТАФ.

КРАЄВИЙ КАЛЄНДАР ТОВ. „ПРОСВІТА" - - - - - 75 ЦНТ.

СТІННИЙ КАЛЄНДАР

(З портретом Драгоманова)

ЦІНА з пересилкою - - - - - 30 ЦЕНТІВ

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Дотепер в Книгарні Свободи нема инших календарів крім тих, які тут проголошуємо. Коли прийдуть які календарі зі старого краю до нашої книгарні, то ми їх проголосимо. Замовлення слати тільки на ті, які тут проголошені.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ВЖИТИ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ ДЛЯ СВОГО ПАНОВАННЯ В ЕВРОПІ

ПАРИЖ, 28. грудня. — В тутешніх політичних кругах кажуть, що окремий договір між Францією і Чехо-Словаччиною вже готовий до підпису.

Сей договір викінчено підчас недавного засідання Ради Ліґи Народів, в якій брав участь чеський міністер заграничних справ др. Едвард Бенеш.

Договір не містить тайних військових умов, але в ньому сказано, що ґенеральні штаби обох держав мають усе взаїмно порозумівати, та що всякі ріжниці в дипльоматичних переговорах між ними вирішувати-муть мировим судом.

Чехо-Словаччина приймає сей договір, бо їй ходить о се, щоб не допустити наново до власти в Німеччині Гогенцолдерів, і щоб Австрія осталась і надалі независимою державою.

Кромі того Чехо-Словаччина хоче при помочі Франції вибитись до визначного становища посередника між Заходом і Сходом. Чехи хотіли-б довести до якогось порозуміння між російськими політичними партіями і обновити французько-російський союз, в якому Чехо-Словаччина була би золотим мостом.

Знова Франція має на меті вжити Чехо-Словаччини для свого панования над усією Европою.

Вона хоче мати до своєї розпорядимости війска „малої антанти" (Чехо-Словаччини, Румунії і Югославії), а також Польщі, для обезпечення своєї верховлади в Середній Европі, а відтак приєднати собі і Росію і так запанувати над Середньою і Східною Европою і вкінці трясти також і Західною Европою. Се є мрія французьких дипльоматів, яка їм виглядає навіть дуже близькою до здійснення.

Тепер французькі дипльомати зблизились нового анґлійського правительства Партії Праці, яке має прийти коло 8-ого січня, 1924. Вони вірять, що се правительство зірве приязне порозуміння з Францією і тому хотять вести заграничну політику на власну руку. Договір з Чехо-Словаччиною се перша степень в сій французькій політиці.

ТРОЦЬКИЙ ЗАКИДАЄ КОМУНІСТИЧНІЙ ВЛАДІ, ЩО ВОНА БЮРОКРАТИЧНА

МОСКВА, 28. грудня. — Совєтський воєнний комісар Леон Троцький помістив свою статтю в тутешньому комуністичному дневнику „Правда", в якій пише, що виною розладу в російській комуністичній партії є бюрократичні способи правління совєтського уряду. Наслідком сих метод правління повстають серед комуністів розлами і творяться фракції, які себе взаїмно поборюють.

ДЖЕРЖИНСЬКИЙ ЗАСЛАВ 1,000 „НЕПОВЦІВ"

МОСКВА, 28. грудня. — Голова „політичної поліції", Джержинський заслав знову у далекі сторони Росії 1,000 „неповців" („неповці" се ті, що роблять бизнесь на „новій економічній політиці"), котрі наживались при помочі „нової економічної політики". Родинам засланих також заборонено жити в Москві.

НЕ ПОКИДАЮТЬ „СТАРОГО КАЛЄНДАРЯ"

МОСКВА, 28. грудня. — Новий, Григоріянський, календар ще не принявся в Росії. В Москві лише три церкви обходили Різдво 25. с. м. Всі прочі обходити-муть по Юліянському календарі 6-ого січня, 1924. Такожно обходити-муть Різдво по старому календарі всі села.

ДО ЧОГО СЛУЖИТЬ СОВЄТСЬКА ВЛАСТЬ?

МОСКВА, 28. грудня. — Совєтська власть заборонила продавати і купувати сосенки для дітий на Різдво.

В Москві уладжено 10 проти-релігійних зібрань, на яких комуністичні бесідники пописувались своїми промовами.

РУХ ЗА СКАСОВАННЄМ МОНАРХІЇ В ГРЕЦІЇ

АТЕНИ, столиця Греції, 28. грудня. — Ліві републиканці і демократи, сторонники Венізелоса підписують протокол, яким домагаються усунення династії.

Вони хотять приєднати більшість послів і заскочити Венізелоса заявою, що Греція вже готова до републиканського устрою.

КАЖУТЬ, ЩО КНЯЗЬ ҐІРОҐІТО НЕ ПРИЙМЕ РЕЗИҐНАЦІЇ УРЯДУ

ТОКІО, столиця Японії, 28. грудня. — В тутешніх урядових кругах кажуть, що японський престолонаслідник і реґент Ґірогіто не прийме резиґнації Японського правительства, яке уступило по замаху на його житє, і воно останеться і далі при власти.

НОРВЕҐІЯ ХОЧЕ СКАСУВАТИ ПРОГІБІЦІЮ

КРИСТІЯНІЯ, столиця Норвеґії, 28. грудня. — Норвеське правительство має внести в марті, 1924, в стортінґу (парляменті) законопроект про відкликанне прогібіції в Норвеґії

По поваленню прогібіції Норвеґія може мати річно 40 міліонів корон податку від алькогольних напитків.

КАЖУТЬ, ЩО ДІКСМІД ВЖЕ ПРОПАВ

ПАРИЖ, 28. падолиста. — Французьке міністерство воєнної фльоти оголосило, що великий військовий воздухоплав Діксмід пропав. Він потонув у морі імовірно біля острова Сицилії.

На те вказує се, що моряки біля Сицилії найшли в морі тіло одного летуна.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише їх з. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тип. У. Н. Союза: 1836 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

СВЯТОЧНА НАГОДА.

Зближаються свята Різдва та Нового Року, які певно буде святкувати богато наших імігрантів гостинами, вечерами, вечерками, тощо. Будуть сходитися, розмовдяти, забавлятися. Буде нагода до обміни думок, до переконування, до уділення чувства.

Буде се велика нагода для тих, що памятають про свою запомогову організацію. Буде нагода поговорити з людьми про добро, яке дає Український Народний Союз; показати його силу, добробут та забезпечення; втягнути в організацію хитаючихся; захитати упертих; кинути хочаб зеренце думки в ум несвідомих.

Український Народний Союз певний, що члени його при нагоді великих свят не забудуть на організацію, але будуть за неї памятати так само невсипущо, як Український Народний Союз памятає про своїх членів.

АЛЬКОГОЛЧНА АМБАСАДА.

Яких десять днів тому назад случилася в Вашінгтоні на зверх дуже незначна, але в своїй сути дуже замітна подія. Робили протибіційні агенти пошукування за складами алькоголю та найшли в одній пивниці великий склад, вартости, як кажуть агенти, яких 50,000 долярів. Трунки забрано яко сконфісковані, але зараз потім департамент стейту інтервенював, і трунки звернено властителеви. Після заяви саме департаменту стейту, трунки є власностю дипльомата одної держави, а дипльомати не підлягають американським законам, а тим самим вони мають право тримати в себе горівку, вина, пива і другі трунки без огляду на обовязуючу тепер протибіцію.

Новинкарські бюра, що рознесли вістку, не подавали ні імени дипльомата ні імени держави, котру він зі своїм алькоголем представляє. Може ціла справа булаби пропала без сліду, як пропало богато подібних скандалів, якби не те, що польський уряд з питомою собі явною тайностю не був зажадав від свого дипльомата в Вашінгтоні, якогось д-ра Соколовського, звіту, чи він справді мав в себе алькоголь, чи йому справді його припаси сконфісковано, чи уряд Польщі дійсно повинен інтервенціювати проти такого нарушення польських прав... Осьтак ціла справа вийшла на верха. Стало публичною тайною, що о бутлегерство посуджено польського дипльомата, що се польські дипльомати держать в своїх пивницях напитків на десятки тисяч долярів.

Можна сподіватися, що департаментови стейту на спілку з польським урядом удасться затушувати цілу справу. Що буде просліджене, будуть знати департамент стейту в Вашінгтоні та польський заграничний уряд в Варшаві, та більше ніхто. Широка публика не буде втаємничена в тайни польської дипльоматії, котрої представники держать повниці набиті горівками, як шинкарі свої магазини. Публика буде мусіти робити свої заключення з тих фактів, які її відомі. І ось що вона мусить подумати:

Чи має секретар амбасади чужої держави право держати в своїй пивниці склад горівки на [illegible]тки тисяч долярів, чи не має, не улягає сумнівови, що він такий склад має. Колиж він має, то тепер заходить питанне, на що він його має. Відповідь на се може бути лишень одна: ціль — горівкою купувати собі впливи для польської дипльоматії.

До сього додати можна ще одну увагу, хоча вона сама собою розуміється. За польські дипльоматичні трунки не заплатив пан секретар зі своєї кишені. Заплатила за се польська держава. І ось се є дуже характеристичним для польських порядків, що в той самий час, коли польська державна господарка котиться по похилій площині до неминучого упадку, коли кождий цент дорогий для польського скарбу, в той самий час польські дипльомати видають сотки тисяч долярів на гостину для перекупних дипльоматів і політиків. Український народ під польським панованнем здирають на те, щоби за його піт та кервавицю купувати впливи, якимиби заковувати ще краще в диби поневолені в польській тюрмі народи.

ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄ-РІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ЗАПИШІТЬ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

ЯКЩО МИ ХОЧЕМО НА ДІЛАХ РОЗУМІТИ СЛОВА ІВАНА ФРАНКА, ЩО „ЛЮДИНА НЕ МАЄ ПРАВА ВДОВОЛЯТИ СВОЇХ ЗАБАГАНОК, КОЛИ МІЛЮНИ ЙОГО НАРОДУ НЕ МАЮТЬ ЧИМ ВДОВОЛИТИ НАЙКОНЕЧНІЙШИХ ПОТРЕБ ЖИТТЯ", ТО ВІДМОВИМО СОБІ ПЕВНО ХОЧ МАЛУ ЧАСТИНКУ НАШИХ ЗАБАГАНОК, А В ТОЙ СПОСІБ ЗАОЩАДЖЕНИЙ ГРОШ ПРИЗНАЧИМО НА НАРОДНІЙ ПОДАТОК І ВИШЛЕМО ЙОГО У ЛІГУ.

OBYEDNANYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

СПІВЕЦЬ ВІДРОДЖЕНОЇ УКРАЇНИ.

ЮВИЛЕЙ О. ОЛЕСЯ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Дня 12. грудня українська Прага святкувала 20-літній ювилей поетичної праці співця Відродженої України — О. Олеся.

Упорядчики свята хотіли, щоб воно набрало характеру всеукраїнського, як цілій Україні належить і творчість Олеся. Та знов показалось, що тільки на своїй землі національне свято може стати святом **всенародним.** Чужина, яка-б вона не була, не може обєднати кругом себе цілий нарід. Тому й на празьке свято відкликувалась тільки сама Чехословаччина й ще Галичина, але не чути було нічого ні про Східну Україну, ні про Буковину, ні про американську Україну. Дивним чином навіть Закарпатська Україна не відгукнулась.

Зате в рамцях тіснійших, не всеукраїнських, свято випало урочисто й достойно. Величезна саля Жофін на Славянськім острові була в ювилейний вечір переповнена по самі береги. За почесним столом на естраді сиділи представники від українських інституцій та організацій на чолі з М. К. Садовським та проф. Олександром Колессою. Серед публики були всі видатніщі представники української суспільства у Чехословаччині, деякі чеські поети й мистці, представники Білорусинів та Грузинів і, певно не менше тисячі української молоді.

По прочитанню вступного реферату проф. Л. Білецьким за почесним столом заняв місце сам ювилят, стрінутий бурею оплесків та однодушною „славою". Довго не вгавала захоплена овація, довго святочні гості оплесками та окликами висловлювали улюбленому поетови свою вдячність і пошану.

Почались привитання. Першим привитав ювилята ветеран української сцени **Микола Садовський,** потім привитав його **п. Паливода** від імени Українського Громадського Комітету у Чехословаччині.

Далі з привитаннями виступали: **проф. О. Колесса** від імени українського університету у Празі, **др. М. П. Левицький** — від імени Української господарської академії у Подебрадах, **проф. В. Сімович** — од імени українського педагогічного інституту у Празі, **проф. Біднов** — од імени укр. історично-фільольогічного т-ва у Празі, **пані Галаган** — од укр. жіночого союзу й ще ціла низка инших промовців.

Осібно треба згадати про виступи наших національних союзників. — Білорусинів і Грузинів. **Представник білоруської ради п. Заяць** сказав коротку, але прегарну промову, в якій підкреслив подібність української та білоруської історичної долі. „Ця подібність, — сказав він, — є також причиною того, що наші білоруські поети давно вже стежать за творчістю Олеся й запопаддиво переклядають його поезії на нашу мову". На закінченне він сказав:

„Я переконаний, що ми ще будемо святкувати вашу урочистість на вашій славній Україні. Слава найславнійшому з синів українського народу! Слава Україні, що породила такого сина!"

Представник Грузії п. Айоло лише коротко проголосив славу ювилятови, але сказав своє коротке слово **по українськи,** чим викликав незвичайне захоплене серед присутних.

Треба також особливо підкреслити виступи наших молодих поетів — **Олдного, Малакюка й Тенюка.** Звичайно так буває, що молоді поети не наносять старших, та Олесь не належить до тих „клясиків", одяких молодіж одвертається. Він сам ще молодий і хоч вже дожив до ювилею, але молоді поети все ще вважають його не тільки своїм учителем, але й товаришем. Ця щира пошана з боку „молодшої братії" може послужити для нашого поета жерелом особливого вдоволення.

Було ще багато листових і телеграфічних привитань зі Львова, Перемишля, Закопаного, Розефова, Праги, Відня, Берегова — як од українських інституцій, так і від поодиноких осіб.

Офіціяльна частина свята закінчилась деклямаціями та співами на слова ювилята у виконанню М. Садовського, пані Дорошенко; пані Воронець та академічного хору. Останній виконав „Прометея" й народню пісню „Чорна рілля", але чомусь, на жаль, не „Живи, Україно", і „Вийшла мати", що написав Олесь.

По закінченню тої офіціяльної частини гурток близьких прихильників і знайомих ювилята зібрався в помешканню „Української Хати" на товариську вечерю. Сюди прибули також представники від Чехів і вже згадані представники „заприязнених націй" — Білорусинів і Грузинів. Було знов багато промов, з яких треба визначити промову чеського гостя **д-ра Жабка.** Промовець запевнив присутних Українців, що братній чеський нарід ніколи не відмовить братам Українцям у гостинности, й прохав їх тільки, аби й вони не забули в дніх свого щастя про чеський нарід.

Говорив потім також голова білоруської ради **п. Кричевський,** говорив дуже тепло й сердечно про демократичну, сутo-народню культуру Українців та Білорусинів.

На ці промови відповів голова Громадського Комітету **М. Шаповал.** Хтось заграв потім „Гей, славяне!", всі присутні встали й заспівали цей гимн славянської єдности — й вечір закінчився імпозантною маніфестацією в честь славянського поета Олеся, в честь славянського братерства.

* * *

„З пісні слова не викинеш", а тому треба згадати й про інцидент, що стався на ювилейнім вечорі.

Разом з иншими гостями на офіціяльну частину ювилейного свята прийшли також непрошені гості: голова совітської місії у Празі Калюжний, бувший український патріот, а нині большевицький „шабесгой" Марко Луцкевич і ще кілька агентів червоного інтернаціоналу.

Зпочатку вони поводились досить тихо, але потім почали себе все більше „проявляти" й нарешті довели діло до того, що одного з них довелось заспокоїти парою добрих українських поличників.

На щастє це вже сталось тоді, коли програма свята була вичерпана й гості розходились. Таким чином, з большевицького пляну „зірвати свято" нічого не вийшло.

Але що за безличність і нахабство! Мало того, що вони на Україні задушили вільне українське слово — вони ще хотять щоб воно й на чужині не лунало. Та цим разом нагородою за „труди" були їм поличники, а в будучнині їх чекає те, що своїм пророчим оком передбачив поет Олесь:

„І ранок той, коли ударять дзвони,
Із тисяч уст розітнуться прокльони
І вам на голові впадуть".

Прага, 14. грудня.

Радянин.

РЕМІСНИЧІ БУРСИ І ШКОЛИ

(Надіслана стаття).

Коли поглянемо в минувшину тої частини нашого народу, яка карається під Польщею, то побачимо, що найсвідоміщим заборолом проти польонізації було колись наші міщани: купці і ремісники. Бурси, школи, ставропігії це великі памятники їх народньої свідомости і енергії.

Наші селяни зберегли свою національність через пасивний опір, який не приймав чужої мови і культури. Наші міщани остали Українцями через знанне історичної традиції і через свою економічну незалежність. Наші бояри здалися найпершої, щоби не втратити своїх привілеїв у шляхоцькій державі. І взагалі кождий, що шукав політичного впливу або уряду, корився тим порядкам, які були в Польщі.

Клясичне образованне, яке було підставою у вищих австрійських школах (за виїмком реальних шкіл, яких було дуже мало) учинило переважну часть нашої інтелігенції неспосібною до практичного заводу. Австрія виховала єї на урядовців для державної служби. Кождий з нас знає, як мало було і є між нами фахових людей, агрономів, ріжного рода інжинірів і т. др. поміж людьми із вищою освітою. В цілій Галичині, на тисячі інтелігенції, не начисливо водай десятки вишколених технїків.

Цю недостачу зрозуміли вже й сама наша молодїж і з яких чимало вже тепер студіює за границею якесь практичне знанне.

Але крім тих „вищих слоїв" нашої суспільности, не можна ним ніяк забути за нашу середню верству, а саме за те, щоби вишколити нам як найбільше українських ремісників. **Не кождий має можність витратити кільканайцять літ для добутя становища, але дуже богато може посвятити пару років щоби навчитися ремесла.**

І тут наша суспільність в Галичині не заспала справи. Ми бачимо, що в краю створилися **ремісничі бурси і школи** для повоєнних сиріт. Це справді таке важне діло, що заслугує на підержку усього народу, а в нім і нашої іміґрації.

Уперед всього захоплюється наше серце, що бідні сироти найшли для себе захист. Відтак мусимо тішитися, що така розумна думка найшла добру почву між нашими краянами.

В кождім селі потреба свого шевця, кравця, стельмаха, коваля ткача, столяра, теслі і т. п., або й по кількох з кождого фаху.

По містах і місточках таксамо потреба їх та ще й других фаховців, як мулярі, каменярі, бляхарі і т. п.

Чиж це не є одною з найважніщих справ, щоби ті наші ремісники, яких потребує Україна сотками тисяч, були виховані в українськім дусі, в українській бурсі і школі?

На погляд пишучого ця така річ, що наша іміґрація повинна подбати, щоби американськими грішми допомогти тим ремісничим інституціям як найщедрійше. Соноб було справді гарно, колиб ми спромоглися **своїми жертвами збудувати і удержати хоч одну велику ремісничу бурсу і школу для повоєнних сиріт. Це бувби справді величний памятник і дар для України!**

Ще й приходить на думку стара бувальщина і як буде требаба єї не забувати. По нинішний день стоїть наш старинний, столичний город Галич, як спомин великої слави і могучости. Але який він забутий, який занедбалий! От якби так наша іміґрація подала собі руки і порішила добути стару столицю із непамяти. От якби ми відгукнулися в Злучених Державах і Канаді та сказали собі: **Збудуємо і удержимо „Галицьку українську ремісничу інституцію" в старій нашій столиці, у Галичі!**

Як легко моглиби ми ввести в життя ту мрію, колиб у нас справді охота була!

Подумаймо тільки, якаби це користь була для цілої України, колиб із такого заведення щороку виходило у світ поважне число українських ремісників — людий усюди незалежних!

Я кидаю цю думку під розвагу усім. Є чимало других важних річий, які потрібують нашої помочи. Є „Рідна Школа", ївваліди, „Просвіта", є кооперативні інституції, читальні і богато других справ, які ждуть на нашу допомогу, але на моє міркування справа ремісничих бурс і шкіл є справою першої ваги.

Не сміємо забути за всі наші загально народні інституції, але й не забудьмо і за цю справу, яку тут порушую.

Даймо Україні добрих ремісників — патріотів!

Чуй Дух

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Сим повідомляється Вп. Пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1924 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що вже вислано календарі на адресу Пп. секретарів для слідчих відділів:

147, 155 (2 пакунки), 206 (2 пакунки), 206 (2 пакунки), 213 (2 пакунки), 217 (2 пакунки), 223, 229, 247 (2 пакунки), 338 (2 пакунки).

Всі повисші вимінені посилки після вислані почтою вже 28 грудня. Коли би а висилка календарів не прийшла з якоїсь причини спитайте 10 днів від дня висилки секретарів нехай повідомить адмін. Союза.

ХЛІБОРОБСЬКЕ ХРУНИСТВО.

Не так ті вороги, як ті добрі люди.
Пословиця.

З гострої борби, що завелася від пару місяців в нашій (себто трудовій—Ред.) партії, хочуть скористати притихші хвилево хрунї з хліборобського загумінка. Без взгляду, до котрої групи хто з українських патріотів належить, вони мусить признати що наша, колись національно-демократична, а тепер трудова партія, має за собою доволітню солідну працю, а тепер розбилася хвилево на два табори лиш через те, що шукає ліпших добіг політики на будуче, та бореться за те, котра група партії має обняти провід над найбільшою українською партією на західних українських землях під теперішні змінені обставини. Всякий, хто приглядався політиці до других народам, добуваючи собі національної волі, мусить признати, що теперішна виміна думок, яка іде в органах обох напрямків нашої партії, є природним обявом зміняючися обставин, а хто вірить в будучність українського народа, той і сумніватися не буде, що з сьої виміни думок, міжпартійної трудової межиусобиці, вийде добро для української справи.

Се знають не лишень члени трудової партії, але й всі Українці з других партій, і знають також вороги нашого руху. Вони чують, що з виміни думок вийде здоровша думка, бо виміна буде як млинок для заяченичщеного половою збіжа. Здорове зерно відділиться від полови та сміття. Вони вже тепер можуть бачити, що обміна думок не ломить нашої партії, але збільшає її становище серед українського народа. Хто живе в столиці та кождого дня ворогує зі своїми давнійшими партійними, давно дуже добрими товаришами, той може дечого не бачить, що бачуть ті, що живуть на провінції та можуть придивитися нашому життю по селах та місточках. Вистарчить поїхати на провінцію, аби переконатися, як щиро розбирають та розважують уважно кожде слово, сказане одною та другою стороною. Тому й на провінції нема ні того розяреня, яке є в Львові, ані тої зневіри. Якраз противно. Ми всі віримо, що виміни думок потреба та що з того лишень добро вийде для народної справи.

Що так треба дивитися на борбу, на се найкращим доказом є вороги нашого народа. Мігби хтось думати, що вони з тої борби дуже тішуться і радіють. Але він грубо помилився. В них радости нема ні крихітки. Вони всі ходять з похнюпленими носами. А чому? Тому, бо вони знають, що наш народ починає вже приходити до розуму, коли так поважно розбирає найголовнійші питання своєї політики.

Проводирі обох груп у Львові певно не бачуть, як сі вороги почали від кількох неділь увихатися як каргани по запічку, як в печи затопить. Колишний радикальний проводник Іван Лаврук бігає десь як посолений, кождого дня телеграми викидає від Вітоса, чи не став він міністром та чи не кличе його знова відроджувати хліборобську партію. Пан посол Залуцький також у руху. Від коли загибла на віки його хрунівська шматка, від тоді раз по разу зявляються по селах якісь відозви панів послів та панів кандидатів. Відай чи не збираються вони назад видавати який „рідний край" або яке инче „право народу".

Всі хрунї тепер їздять на дуже бистрим кони. В них тепер ані раз уста не отвираються, щоби якого доброго слова не сказати про наших хлопів-хліборобів. Кожде їх слово се оматa для українських хліборобів. Хто їхби послухав, тойби був певний, що, еслиби такого хлібороба приложити до хлопських ран, то всі до години погоїлибися. І пан Лаврук, і пан отець Ільків і пан посол Залуцький, всі стали хлопськими оборонцями. Вони речевня сказати не можуть без слова „хлоп" або „хлібороб". Волиби хлопа хочуть боронити, ратувати, і спасти, і хоронити, і остерегати і т. д. Одним словом, немаби не було, і не буде на Україні таких хлопських оборонців, як пани Ільков, Залуцький та Лаврук.

Та не штука боронити хлопа. Нині всі його боронять. І Вітос його боронить, і Гломбінські його боронить, і Ленін його боронить, і Троцький його боронить. Штука сказати, як боронити. Наші хлібороби так боронять хлопа, що так ні Гломбінські ні Троцький не уміє. Ні Троцький ні Гломбінські не боронять своїх хлопів перед своєю інтелігенцією, а пани хлібороби і від неї хлопів боронять. З їх медоточивих уст видно, що нашому хлопови аж тоді добре буде, як не стане української інтелігенції. Еслиб одного дня її десь вихапало, український хлоп зажиби в польській державі, як в раю.

Не подумайте, що пан отець Ільків уважає себе інтелігентом, коли говорить про інтелігенцію. Він і про попів говорить, але про себе не думає. Він потрафить і громи кинути на церкву за те, що вона не дає хлопови на світі спокійно жити, але тут він себе не дорозуміває.

Таке саме пан посол Залуцький. Як він говорить про інтелігенцію, як вона нашого хлопа скривдила, він ані на секунду не думає про себе, якто він нашого хлопа рабував, обкрадуючи інституції та каси, в котрих були зложені кріваві зарібки наших селян. Він кидає громи на всіх, що мають докторати; думає, що селяни подумають, що він з ними через межу живе. В той спосіб він показує хлопам, що вони і його повинні уважати за хлібороба, бо він докторату не має. Він певно думає, що чим силнійше він буде обжалувати інтелігенцію, за надужиття, то тим лекше вони забудуть його злодійства.

Пан Лаврук уже навіть не потребує покликуватися на те, що докторату не має. Він з усіх хліборобів на тільки щасливий, що не потребує сірака жичити, аби за селянина уходити. А мимо сего йому селяни тільки вірують, що фарбованому лисови. Ціла хліборобська партія вже зійшла на таку прозору „хлопістику", як се колись називали, що на ній найбільше неписьменний чоловік пізнається. Тому аґітація отця Ількова та пана посла Залуцького та невибраного заступця народа' Лаврука не має ніякого впливу на тих хлопів, котрих вони беруться оборонити. І селяни і міщани вже дозріли і їх не здуриш капервасом. І пан отець і пан посол і пан небираний заступець хлопів можуть удати на нашу інтелігенцію, стільки собі схочуть. Селяни сьому не дивуються, вони знають, чиї, охлапні сі пани їдять, і під чиєю хатою вони мусять вити. Як незадовго вийде нова хліборобська партія та стане другом так відважно боронити хлопів, як вона обороняла їх язиком, то і се „хліборобам" тільки поможе, що мертвій бабі кадило. Українські селяни знають добре, як і на чию користь обороняють їх такі селяни, як отець Ільків, пан острий радикал Лаврук та пан хлопський посол з касовим Залуцький.

Трудовик.

ПОЛОЖЕННЯ СЕЛА НА ВЕЛИКОЙ УКРАЇНІ

(З львівського „Діла").

В теперішню хвилю є незвичайно важко зясувати собі всесторонню повноту життя на Великій Україні. З офіціяльної Української радянської преси останніх днів виходить на яву перш за все дуже невідрадне положення українського селянства. Невідрадність та майже безвихідність цього важкого положення заключається в економічній руїні села. Преса останніх днів вдарила у великий дзвін, щоби заінтересувати справою відповідні чинники, та вратувати селянина від руїни. Причиною руїни є „ножиці", — як пишеться в передовиці харківських „Вістий" з 20. листопада ц. р., які „звилися через те, що не було рівновари й погоджености між вартістю продукції і вартістю праці міста й села". „Зараз — пишеться там далі — вирівнання лінії українського господарства по лінії инших галузів нашого народнього господарства є завданням дуже складним і вимагає ломки на протязі довшого часу". Отже український офіціоз признається, що ради на такий стан села зараз нема, та заки що буде, невідомий автор домагається, „доки не буде пляномірнирішено справи з „ножицями" в загальному обсязі, треба негайними заходами хоча б трохи поліпшити становище селянина".

Та коли приглянутися найважнійшим чинникам, що складаються на так звані ножиці, то прийдемо до висновку, що й тими „негайними" заходами поліпшити становище селянства не вдасться. Тими складовими чинниками є торговля т. зв. „непівська" і подвійна совітська валюта. „Вісти" з 15. листопада ц. р. приносять статтю „Українця" С. Розентула п. з. „Державна кооперативна й приватна торговля". У ній Розентул подає такі відомости:

„Виявляється, що Вукоспілка у вересні місяці добавила до трестових (отже державних! Ред) цін на посуд і на шиби 53 проц., на мануфактуру та галантерію 49 проц., на бакалію, шкіру на обуву близько 28 про. Пересічна надвишка становила 39 проц. Через те, що організаційних витрат було пересічно 5,64 проц., неорганізаційних 62 проц., то чистий прибуток Вукоспілки становив: на посуд і шиби 41 проц., на мануфактуру й галантерію мало не 37 проц., пересічний прибуток становив 27 проц."

„Вукоспілка є одна із багатьох органів торговельного апарату. На ціни Вукоспілки районні спілки накидають 20 процент, сільські знову 20 про. поднаціни райспілок і наслідком цього селянин примушений був платити за матерію на сорочку перкалеву 11 пудів ф фунтів жита, за пару чобіт 80 пудів жита і т. д. Ці страшні для кооперації відомости, подані головою Вукоспілки тов. Шліхтером, засовують, чому на селі 80—85 проц. всієї торговлі держить у своїх руках приватний торговий апарат. Правда „божеські ціни" приватних крамарів, що переживають час первісної концентрації, роблять міцні обороти й платять великі податки, навряд щоб були низчі за кооперативні; в багатьох випадках, особливо в містах, далеко вищі останніх, за те приватний торговий апарат дуже гнучкий, уміє добирати краці асортименти товарів і весь час має звязок із споживачами. Цей до державного торгу, то він ще менше завоював єго, ніж кооперативний, і в містах добре конкурує з кооперативним торгом при калькуляції надвишки і прибутку". З наведеного виходить наглядно, що там в торговлі йде велика конкуренція чи радше „спекуляція" на якнайвищі прибутки. Заки товар попаде на село, то прибутки перевищають саму вартість товару. Ради на це ніхто не подає. Конкретно радить той сам Розентул сільській кооперації захопити як найхутше дешевими цінами та тяучкістю апарату сільський ринок для продукція міського населення. Що до приватного торгу, то радить автор йдучи за радянськими українськими господарськими установами притягнути його до торговельної праці на комісійних основах.

Та все те не кінець. З тих же „Вістей" ми довідуємося про правдиву „спекуляцію" на більшу скалю з нагоди насильного звужування державою ослаблених „ножиць". Трести, маючи перевантажені свої склади товарами, яких мало розпродається, обвизали ажіотажем, бо 14 одягів турецькі і турецькі балакають але тільки деяких инших міст України, кампанію радянської влади що до зменшення цін на вироби промисловости починає використовувати не той, в чім інтересах вона провадиться. Зденаслені товари починає скуповувати в державних органів не селянин, не робітник, а приватний торговець з тим, щоб потім продавати їх з відповідною надбавкою в ціні. Звичайно, це не може нанести смертельного удару нашій промисловости. На місце проглинутого ринком товару державна просмиловість, одержавши від ринку запаси, зможе конкурувати із спекуляцією приватного капіталу. Тому, в побільшенні закупки приватним ринком виробів державної промисловости є дещо, що сприяє оздоровленню нашого господарства". („Вісти" з 14. листопада, стаття „Не дати".)

Гарне це вийде уздоровлення, коли саме всі товари будуть скуповувати приватні торговці, а не консументи. Передбачуючи таку небезпеку, завдає автор всіх і вся до боротьби з приватним капіталом, який „хоче зосередити в своїх руках середню і дрібну торговлю і таким чином загальмувати розвиток державного і кооперативного торгу та, кінець кінцем, задержати й ослабити боротьбу радянської влади проти „ножиць". Та мабуть і це нічого не поможе, коли навіть дрібні органи кооператив і державних торговельних установ поєднають собі на т. зв. „шахрайське здешевлення" ціни. Робиться це просто. Насамперед підноситься ціну товару на 50 проц., а опісля пристосовуючись до офіціяльного обнижування ціни, обнижується ціну товару на 30—40 проц. (Вісти ibid.) Так представляється справа у одним складовим чинником „ножиць".

Дуже тісно звязаним з тим чинником є другий чинник тих „ножиць", а то двояка совітська валюта. Як відомо большевики впровадили для звнішньої торговлі нову валюту в виді „червінця". Червінець однакож скоро почав втискатись у внутрішню торговлю. На внутрішньому ринку не лише виробів собі червінець продо громадянства, але й цілковито таки тепер його опанував. Тепер, як видно з радянської преси, червінець ліпшов страшно до долари в ціні. На Україні та підвишка значно вища від підвищки в инших республіках совітського союзу. На фондовій біржі в Харкові 17 XI. курс цей дійшов до висоти 9.650, коли в той сам час у Москві курс його був 9.500. На т. зв. „чорній" біржі курс цей був ще кілька соток вищий. „Це означає — пишуть „Вісти" з 18 XI. — що перевищення попиту на червінці дійшло на біржі до величезного напруження. Поширення червінців в обігу крім того весь час більшає. Ділові кола взагалі, почали дуже часто вживати червінці, розплачуючись з усіма своїми навіть дрібними кредиторами. А богато наших підприємств і установ виплачують зараз і заробітню платню червінцями: (Це також дуже збільшило попит на них". Далі розважується шкідливість прискорення курсу червінця тому; що відбивається це відємно на всьому нарадньому господарстві і на совітських фінансах. „База емісії радзнаків звужується через те і скарбова готівка в радзнаках знецінюється, далі швидке зростання курсу червінця допомагає розщіпленню „ножиць" або в усякому разі уповільнює розщіплення їх в тій мірі, в якій с. г. товари продаються на радзнаки, а промислові на червінці". З огляду на це провадиться державою насильна кампанія над припиненням зросту курсу червінця. Але чи вдасться перевести таку примусову знижку, можна заключати з примусового обнижування цін на товари.

Попри все це нищать наших селян страшні податки, але про це найкраще видно з нище передрукованого з „Вістей" листа селянина комуніста до агронома большевика К. Тараненка.

Становище села на Україні є отже незвичайно важке. І тому блідо звучать слова голови української Ради народніх комісарів Чубаря, який московським „кореспондентам" говорив: „Складаючи підсумки, можна сказати, що на Україні ми маємо передумови для дальшого господарського розвитку, треба тільки рішуче боротися з впливом „ножиць". Але в тім то й біда, що ніяк не можна замкнути тих ненависних „ножиць".

Одначе все це не перешкоджає большевикам робити збірки в збіжу на користь світової революції, а декому з них ще виголошувати такі заяви: „Скрізь по селах з великим успіхом проходять селянські мітінги. Всі ухвалювані селянами резолюції висловлюють щире бажання, допомогти визволенню всього світу від кайданів капіталізму". Так говорить про українське село тов. Одинець („Вісти" з 15. XI. ц. р.).

„Вісти" з 15. XI. знову принесли таку цікаву замітку про те, що „хвилює зараз селянство" на Україні. Селян цікавить перш за все „питання про переділ землі". Це питання дуже хвилює селянство і воно старається як найшвидше розвязати його практично. Другим питанням, яке дуже хвилює і цікавить в сучасний мент наше селянство — це питання міжнародного політичного характеру — питання про те, чи буде війна, чи ні? Скрізь на загальних зібраннях селяне в один голос заявляють, що вони готові, хто зна чим пожертвувати, щоби лише забезпечити собі мирну працю. Та разом з цим, селяне одноголосно заявляють ще й те, що горе тому, хто зважиться напасти на нашу мирну країну".

Бачимо, що українське селянство попри економічну руїну по відомостям радянської преси займається ніби то дуже інтензивно й світовою революцією. Та щойно наведений уривок говорить про те, як селянство інтересується війною, таки дуже двозначно.

* * *

Подаємо передрук з „Вістей" листа селянина-комуніста до К. Тараненка разом з заміткою до нього самого адресата агронома-комуніста:

Крик села.

(Лист до редакції).

З огляду на особливе значіння одержаного мною з села листа, який я майже дословно викладаю, прошу помістити його у „Вістях".

5. листопада ц. р. Галещина Кремінчуцької округи.

Дорогий товаришу!

Ваш лист ні в якій мірі нас не задовольнив, бо слова одне, а життя друге. Ми запитували вас і ще раз питаємо — чи довго ще будуть щорічно ділити землю? І колиж буде врешті-решт проводитися закон, по якому закріпляється земля на 9 років? Вам-як агроному добре відомо, що коли дадьмо не знає своєї землі — бо її можуть переділити — то не може бути ні плодомінку, ні угноєння, а значить і доброго врожаю. Що-ж ви хочете голоду і самі собі копаєте яму? Зараз у нас пішла чутка в селі, що знову будуть ділити строго по подушній нормі тоб то по 14 д., а як так як раніш було, що в залежности від складу сім'ї норма мінялась. Так скажіть — чи так воно буде, чи ні? Бо коли дійсно так проведуть — то у нас чорт зна що буде, а міста лишаться без хліба.

Головнак наша болячка — це млини. Парові млини, які захватили орендарі-спекулянти, бувші власники, беруть за помол до 18 фунтів, а ячменю зовсім не хотять молоти. Наше сільське товариство заорендувало в Окрземвідділі розбитий паровик, одремонтувало його, купило камінка і зорганізувало млин. Але оренду Земвідділу таку наложив, що сам згодився дати дозвіл товариству брати за пуд 21 ф. помолу, Чуєте — 21 ф!? І млин стоїть. Хочуть пустити вітряки — але ніхто не рішається брати, бо боятися податків. Треба заплатити за патент 6 мілярдів, та якогось „уравнительного" заплатити в 8 раз більше тоб-то 48 мілярдів, а всього 54 мілярди карбованців. Це на сьогоднішні ціни у нас треба дати налогів пшеницею — 160 пуд., а в житі — 240 пуд. Коли ви підрахуєте, що треба на ремонт млина на рік пудів 40 хліба (жита), дерево на крила, то що) то виходить, що всього видатків на вітряк припадає 280 п. жита в рік. Наш же млин може перемолоти в рік не більше в середньому 720 пудів чужого хліба і виходить, що хлібін млина повинен брати за мелю з пуда по 15,5 ф. Працюй господаря не рахуємо — він змелє собі безплатно свій хліб. І от уявіть — якийже дурень захоче брати млин? І скажіть нам — що воно за уравнительне таке? І чим воно скінчиться, що так дядька жмуть — не буде знову 21. року? Це от наприклад я себе візьму. Маю урожаю 400 п. всього хліба. Треба віддати 178 п. проднадогу, на посів 90 пуд., та на їжу на 6 душ сім'ї думав лишити 100 п. (не жирно!) — останнє 132 пуди) думав продати, щоб купити чоботи хоть на одного з дітвори. Але тепер виходить, що мені майже половину прийдеться платити помолу, значить, на їжу треба не 100, а 200 пудів і не говорячи вже про купівлю чобіт, мені не вистачає до нового урожаю біля 70 пудів хліба. І я прямо таки не знаю, що його робити?

Настрипливо вас питаємо тому, що у нас нічого не взнаєш, а коли був у городі, так куди не зайдеш, кажуть напиши, та заплати якийсь збір і все плати, плати — а з чого? От хоть би розписитись за шлюб, — плати, тай не мало, і все так.

Або школа — то щось страшне. Не говорячи вже про те, що коли говорили про єдиний налог, то вказували, що сюди входить налог і на школу, але ремонтувати довелось селянам нашим — облагали подесятинно, та чого доброго і вчителям доведеться допомагати. Але страшне не це, страшно, що наша дітвора не зможе учитися по перше через те, що вони в одежою ще кой-як зладнаєм, а своїх обуваю в мотузні чоботи (смінись над кацапами — а тепер самі до цього дожили), а одягаю всяким лохмоттям зверху, а спідниці з рядна вступжию, але книжок треба задля двох моїх дітвак на десять мілярдів, тоб-то на 33 пуди пшениці — ну де я їх у біса візьму? І не тільки у мене таке становище, а це у 90 прц. селян і буде без тому ходити дітвора до школи — бо, що то за вчення без книжок? Кращеб верхи подбали про вчення грамоти серед дітей, чим робити видатки на ліквідацію неграмотности серед дорослих — як пишуть в газеті. Це було лучше — раз держава не в силі багато тратити на освіту, так хай не розкидається, все рівно старих не перевиче, а от молоді, коли будуть неграмотні — їх трудно буде взяти під ваш вплив і ви самі себе бете в будучині. Неже серед вас в верхах нема людей, які знають село і знають, що зараз робиться на селі — чомуж усе робиться так, як будьто ви з села хочете зробити неліо і не смичку з селом города, а навпворот саму велику тріщину? Мені здається, що є зверху люде, які знають, що твориться, але якась чортова сила нарошно робить, щоби вийшло ще гірше, щоб створити контрреволюцію. Село всею душею піддержує вас, але огляньтесь, між не ангели а живі люде, і одним духом не можемо жити.

Кінчаючи, знову прошу відповісти — щок воно за уравнительне таке і якиї біс придумав на вітряк патент, і, також, чи можна де купити за пуд пшениці буквар дитині?

Вигнене будете лаяти, що пройняся куркулівським духом — їй-їй ні, ваме знаєте, недаром був в Олонецькій губ. в заслані в 1906 році, а менє одно бажання знайти самому вихід із скрутного стану і друге, допомогти вам, бо коли ви не звернете уваги на село, то виникопаєте собі могилу.

Так щож воно за уравнительне таке?

Ваш **Захарько.**

Автора листа, який виправлюю мною тільки редакцію, я знаю давно. Безусловно його не можна обвинувати в тенденційности, тим більше, що і з других місць маються такіж відомости (відом. комячейки Сельробітник з района Мерчака, Харків. окр.)

Поскільки моя відповідь знову не задовольнить автора я міщу цього листа у „Вісти" і рішучо висловлюю бажання аби: 1) НКФ звільнив вітряки від патенту і уравнительного збору

НА СВЯТА

Ми пересилаємо гроші почтою і телеграфічно та доручуємо в короткім часі готівкою в

АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ

на послідній почті замешкання адресатам.

СПРОВАДЖУЄЖО

з краю родини і кревні. Для тої цілі зладжуємо потрібні документи.

ПОВЕРТАЮЧИХ

до краю відсилаємо найліпшими кораблями.

Продаємо шифкарти по цінах приписаних Корабельними Лініями.

Полагоджуємо справи нотаріяльні.

Голоситься по близші інформації до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські погребники

Без ріжниці в котрій сторони Цікаго або якомуся меншестве, тебе найдете до МУЗИКИ і зводишь кроки.
2157 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 & 4253

ДОПИСИ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На річних зборах тов. „Любов" дня 9. падолиста 1923, перед річними виборами приступлено до збирання жерта на тов. „Просвіта" у Львові, і на Загальний Студентський Фонд. Уважлено висилнувати з каси товариства суму $10.00 як дар для тов. „Просвіта" і одночасну передплату в сумі $5.00. Члени зложили передплати і жертви, що зробило суму $30.25, котру вповні вислала канцелярія Вп. Т. Грицак безплатно через Американ Експрес Ко., число чеку 4124065.

На Загальний Студентський Фонд зібрано жертви на суму $11.90, котру вислано до тов. Укр. Молодіжи в Ню Йорку.

Жертводавцям сердечна подяка.

М. Рибак.

ПИТСБУРГ, ПА.

Для дальшої організації нових членів.

Читав я статті нашого органу про те, як гарно розвивається наш дорогий Український Народний Союз за послідних кількамісяців, і мені серце радувалося на вид сток нових членів, старших та дітий, що горнуться кождого місяця в нашу, найбогатшу, найсильнішу організацію.

Читав я статті і самий собі, і читав їх другим, своїм товаришам, які читати не вміють, і вони радувалися зі мною. В мені та в них вступала велика радість та тоуха, як ми се читали. Чому так, я не знаю. Розсудіть ви, що ліпше знаєте. Я знаю тільки, що мені серце жвавійше бється, як я бачу, як росте число наших членів, як зростає з місяця на місяць каса Українського Народного Союза. Відай то так тому, що в кождого чоловіка серци є бажаніє, аби своя організація росла, аби народна сила кріпшала.

Я певний теж, що так самісінько, як я, думають другі члени нашої організації, з котрими я зводишь і говорив, що зосталась думка всіх членів Українського Народного Союза. Певно нема ні одного члена ні одної членці, якої серце не сповнилобеї радостю на вид постійного та прикроченого зросту нашої організації.

І тепер я хотівби не хвалити те, що було, а подати якусь раду про те, що малоби бути. Я думаю собі, коли нові члени так гарно приступають до Українського Народного Союза, то ми повинні робити так, аби вони й далі так само пильно до нього приступали.

Ось тому я хочу застановитися над тим, чому за послідні місяці прибуло тілько нових членів та членець та тільки дітий до Українського Народного Союза. Скаже дехто, що сьому служилися доделі члени, пильні організатори, щирі місцеві урядники Українського Народного Союза. Скаже може дехто, що наш орган своїми закликами поміг. Скажуть, що головна канцелярія Українського Народного Союза своєю знаменитою господаркою та точними виплатами, які аж чужих людий в подив вводять, привела нам тільки нових членів. Я скажу на те все, що все те щира правда, а прецінь все те ще не вся правда. Я кажу так тому, бо і я знаю, і всі мої товариші, з котрими я говорю в своїм Українстві, і всі певно члени Українського Народного Союза знають, що, аби робота організаторів ішла добре, треба ще нагоди. Без нагоди робота не йде. Такою нагодою є приняття членів до Союза без вступного. Що я маю слушність, се видно з того, що якраз в ті місяці, коли Український Народний Союз приймає без вступного, приступає найбільше членів до Українського Народного Союза. Тоді нових членів найлекше дістати. Тоді всі організатори мають найбільше запалу до роботи, бо вони знають, що їх слова лекше приймуться серед людий.

Можна би сказати, що се не конче найліпше. Правда. Можнаби пожелати Українському Народному Союзови з Новим Роком, аби свідомість серед української іміґрації в Америці зросла так, аби до нього приступали нові члени все так, як приступають тепер тоді, як не береться вступної оплати. Одначе не і з тим мусимо числитися ми всі, що дбаємо за розвій нашої організації.

Тому я через наш орган пропоную Український Народний Союз, аби його виконавчий уряд продовжив час приймання нових членів поза конець грудня. Таке продовжеиє на кілька місяців позволить нам, щирим членам організаторам Союза, приєднати всіх тих, з ким ми почали вже говорити. Український Народний Союз може за короткий час збільшитися о пару тисячів членів. Невеличка жертва варта сього. Я певний, що другі члени Українського Народного Союза згодяться з моєю пропозицією, бо вона видимо йде на добро нашої дорогої організації, нашого спільного опікуна.

Член У. Н. Союза.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

СИЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В ГАЛИЧІ І ВИДАТНІСТЬ ІХ ПРАЦІ

(З львівського українського дневника „Наш Прапор").

Четвертий вже рік відбудовуємо на руїнах своєї, так дорого кровю окупленої державности своє національне життя. При збільшених перепонах зростає постепенно наша активність. Українське населення західних українських земель ставить бадьоро і сміливо чоло ворожій екстермінаційній (винищуючій) фалі, яка раз по разу бє об береги нашого оборонного валу. Однак не все, чого вимагає хвиля і обставини, нами робиться, не все пекуче і конечне обхопила наша боєва енергія. На теперішні політичні умовини життя — все ще за мало сил на фронті, за багато в резерві.

Треба признати, що боремося з величезною натугою сил, але реакція наша на затії вшех польського воюючого націоналізму не находить все ще свого повного висказу і сили, яка повинна і мусить в тому випадку проявитись. Правда, польська преса останнього часу переповнена статтями, які зясовують своїм землякам українську небезпеку та стверджують заразом, наш розвій. Зрозуміймо одначе, що які ті заклики і осторога не пливуть з сторони громадянської роботи, бо не дають підпорти ідейним активним одиницям, що зірвалися до праці і впадають зі сил під ударом взятих на себе обовязків.

І під сим оглядом треба ствердити, що є але. Не досить бути щирим Українцем по душі і не досить ненавидіти і негодувати ізза теперішних важких політичних відносин і викидати слушного часу. Тут треба негайно діла, яке зависимо-б наглядно про вартість одиниці для громадянства.

Наш збірний опір супроти ворожих затій є фактом і з ним наші політичні противники мусять мимоволі мимоволі чилитись. Але рівночасно нарав він у масах всі ціхи політичного пасизму, коли активний національний елемент продовжує свою працю у ведьми важких умовинах. Саме сей стан довів згодом до сього, про що ми на початку статті згадуємо: — Замало сил на фронті, забогато в резерві.

І до зміни сього ненормального стану повинні ми стреміти цілою силою. Резерва мусить підійти до передових позицій; скріпити їх приплином свіжих сил, не тільки моральних але й фізичних. Серед нашого громадянства, передів сім ред інтелігентної його частини, не сміє найтись ніодна одиниця, яка на випадок оконечного обрахунку наших сил не могла би виказатись тим, що зробила позитивного в области нашого громадянського життя.

А потреба з час такого обрахунку безумовно прийде.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПЕТРО РИМАРЧУК зволить ласкаво подати свою адресу до: Leo Polashkyj, 252 E. 163rd Street, Bronx, New York. 01.1.

ПОШУКУЮ свою жену Анну Вишник з роду Шальковська, з села Городниці, ком. Скалат, котра лишила мене тепер рік і пішла з Полаком Стефаном Цоцьо, а котрий відвіз сьу жену до краю. Хтоби про нею або вона сама, прошу подати її адресу: Wolodymyr Winnik, 407 East New York St., Shenandoah, Pa. 02-

ПОШУКУЮ Гр. Богомольця з с. Гладки, пов. Тернопіль, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам нехай зголоситься на адресу:

JOHN IWANCIW,
703 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa.

ВДОВЕЦЬ, бездітний, 35 лиш. шукає вдови бездітної або старшої дитини, котра знає читати, писати і говорити по англійськи, котра би могла провадити бізнес в малій гривері. Близші інформації писати до: John Zak, General Delivery, P. O. Minneapolis, Minn. 03-01

РОБІТЬ „КЕНДИ"

для себе і для других. Попри домашну роботу можете заробити від кілька до кільканайцять долярів що тижня. Учу виробляти ріжні. Семпліс висилаю за 20 цент. Пишіть до:

P. K. SUSLA,
P. O. Box 679, Woonsocket, R. I.

ВЗОРИ

канва, нитки до вишивання Б. М. і стемпованої ріжні. Пишіть по каталог до

UKRAINIAN BAZAAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВИДАННЯ МИХ. ГРУШІВСЬКОГО

Від Куряжищини до Кумейщини, том 8, частина 1	$1.50
Початки Хмельниччини, том 8, частина 2	1.00
Історія Української Літератури, том 1	1.50
Українська Революція, Др. Мих. Лозинський, Галичина в рр. 1918-1920	1.00
Приватні оповідання, казки і байки Африки та Америки	.85
Хмельниччина в розвідці (1648-1650), том 3, частина 3 (друга)	2.00

Замовляйте статі на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КАТАЛОГ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає

Се вже неоспорений факт, що народи, які сьогодня стоять вясше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на відкриваніє своєї літератури, не жаліли часу на читаніє книжок, не дивлячись обойдно на просвітні потреби. Не дивно отже, що й відкинулись висше від инших народів.

Нам треба памятати се, що, й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу ви у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, если народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого ріжно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Книгарня „Свободи" (Українського Народного (Союза) зробила багато для просвіти українського народа, від часу свого основаня. Нехайже і на дальше Україні поширить її і замовляють книжки від сего найбільшого видавництва української літератури в Америці і взагалі в Канаді.

Абу Касимової капці, арабська казка І. Франка	30
Ad astra і инші повісті, нап. О. Шевчук	.20
Аналоґна або дочка дебрів, оповідание з часів боїв між Европейцями і Індіянами	20
Американські трости. — Комбок (казка). — Б. Грінгрвич, — Дні нашої слави і недолі	15
Аритметичні правила А. Чепіги (перерібка В. Верниволи)	20
Багаш, Вашдоль, Нінівеля, подорожні оповідання Сесра Гедіна, з ілюстраціями	45
Байки Езопа для української молодіжи, переповів Л. Селянський, з 4 ілюстраціями, брошь 20, опр.	30
Байки Івана А. Крилова в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого, з портретом автора, передмовою Б. Л. в ілюстраціями	20
Байки Івана Мє-на Фонтена, переклав П. Селянський, брош. 20, опр.	30
Байки Леоніда Глібова, з портретом автора, передмовою Б. Л. в ілюстраціями	20
Байки небіжчика	10
Батьківщина й инші оповідання, Ів. Франка	25
Бібліотеки повісти из старого и нового Завіта (з образками), написані священиком Ю. Л. опр.	1.50
Біблія, сиєте письмо старого і нового завіту мовою русько-українською, переклад П. О. Куліша, І. С. Левицького і д-ра К. Пулюя, 1 полот. оправі	3.00
Біля машини, оповідание В. Винниченко	10
Блискучий чоловік і инші оповідання	15
Бліскавиці, сусільна студія І. Жовнірського оповідання, Мих. Нікора	50
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фавника горіни. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі	15
Боги жиждуть крови, пан. Анатоль Франс, з французької мови переклав О. Пашук	75
Борба світів В. Велса	40
Боротьба о кожне	5
Борці за правду, повість А. Кашевка	50
Борці за правду, історичне оповідання А. Кащенка, видання 4-те	45
Брати Моргал, оповідання з житя дитини між звірами, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий)	60
Будова для світ першого року науки (Народна Школа, перша часть), опр.	35
Бурлаки, оповідання, Ів. Франка	60
Бурлаки, повість з минулого, Ів. Франка	40
Вертеп, 1906 року. — 2. Вірші. — 3. Між бурлаками, драма на 4 дії, В. В. Бабинський	35
Вечорниці, драма на 4 дії, В. В. Бабинський	40
Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців	50
Весела книжочка, з 17 образками. Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий	35
Веселі вірші, С. Руданського	10
* Ветеринар, або як лічити і плекати домашні звірята, зібрав і перевів після українських і англійських видавництв М. М. Белеґай, з ілюстраціями	60
* Вечері на хуторі біля Диканьки, повістки Миколи Гоголя	15
Вибір поезій, О. Федьковича	10
* Відвідачеся, оповідание з козацької давнини, А. Чайковского	1.00
* Відмолодження, після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками	10
* Відродженє, роман в 3-ох частях, гр. Льва Н. Толстоя (переклав В. Смович)	2.25
* Відродженє, роман Льва Толстого, переклав Василь Самовик, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, з текстовою реставрацією Б. Боднарського зрівнане видання. При частини в двох томах. Брош. 2.25, опр.	2.75
Від себе не втечеш, оповідание Марка Вовчка	20
Вільний чоловік і инші оповідання, Ст. Костіва	40
Вічний спокій	10
Вічний Жид	10
В затишку й ми сонце, та инші оповідання, нап. Юрій Кміт, брош. 35, опр.	50
В неділю рано зілля копали, оповідание О. Кобилянської	75
Вода в природі. — Українській та щирий, В. Винниченко. — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі	20
Вступ до метафізики, нап. Анрі Бергзен, пер. Євген Чикаленко	35
Вся людська твар з хвалою прийде, й инші оповідання	15
В тумані, оповідание, Л. Андреєва	20
Гайдамаки Тараса Шевченка, видання ілюстроване друкоме А. І. Слєсьовою, велика ювілейна книга (33x17 цоль), в карт. оправі 3.50, в полот. оправі 5.00, в люкс. оправі	6.00
Гайдамаки Т. Шевченка	50
Гаївки, сьвяткет, гумористичні оповідання Нет. Рєк.	10
Гаївки, сьвяткет, гумористичні оповідання	25
Гадка смерти. Свобідно за Марк Твеном перекладе В. Дерикрутка	5
* Гарна історія о терпеливій Олені, донці Антонія, турецького цісаря з Константинополя	20
Гаси огонь, поки не розгоріся й инші оповідання	20
* Герой капітану Антона Сінклера (перекладе Н. Романович)	30
Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями	25
* Гінкгоко і Гутгесен в 2-ох частях	40
* Голод, оповідание, В. Винниченка	5
* Гордий царь, Про царенка Івана та чортову дочку, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського	20
* Гостинці, збірка фейлетонів, Миколи Синежубина	25
* Граматика української мови для самоучування та в допомогу шкільній науці. Друге видание з одніями й додатками. Написав др. Василь Сімович. Брош. 3.25, в полот. оправі	3.75
* Грінгрвич, роман-хроніка, О. Я. Конисього	80
* Гумор і сатира	25
* Гуморески, нап. А. Аверченко, пер. з російського, брош. 20, опр.	30
Гумористичні оповідання О. Стороженка	10
Гуцулки й Гуцули, оповідание Ганни Геновефи, оповідание про книжку невинно засуджену на смерть	25
* Геновефа, оповідание для народу, переповіли Ганна Яворівська, з численними образками	30
* Географія Ю. Левицького, в оправі	35
* Голем, оповідание, Г. Майрінка (переклав В. Левицький). Брошур. 1.25, в оправі	80
* Дерев'яний Христос (переклав з франц.)	1.50
* Два брати (з бальок) Братів Ґрімм	20
* Два мужі — одна жінка, оповідание Е. Золі (переклав Ом. Рєпюк)	15
* Дві могили, оповідание з сибірського житя І. Корольенского	20
* Дві старовуські повісти про св. О. Николая, нап. др. В. Щурат, з 3-ма ілюстраціями	1.50
* Дванаєть братів і десяти сестриця Галя, Марка Вовчка	20
* Дванаєть братів і десяти сестриця Галя, оповідание Марка Вовчка	60
* Де любов, там і Бог, оповідание, гр. Л. Толстоя (переклав Ю. Сірий)	15
* Дещо про гроші	10
* Діявольська справа, або Як ксьондз Шмідт Гамонраїзд Лиу Анцкер	25
* Для домашнього огнища, повість, Франка	85
* Доля України, вірші, Дм. Штогрина	35
* Домашна кухня, або як варити і пекти, Леонтин Лєчинської, в оправі	1.00
* Домашний лікар, М. М. Белеґая	75
* Достойно єсть, збірка з Шевченкові поковини	15
* Думки Тараса Шевченка	20
* Дім, оповідание, Марка Вовчка	20
* Евлогія в образках, Л. Тирда	1.25
* Евстахій, повість з перших віків християнства, Хрістофа фон Шміда	30
* Евангелиє, Н. Г. Корнілов	35
* Есперанто, український підручник міжнародної мови	40
* Євгіїська преподобниця, історичне оповідание, Ор. Левицького	25
* Єврейсте, вчинення на царськім престолі, з народного переклав М. Ц. Б. Ясенівський	80
* Житєй Марка, Вол. Гринченка	15
Житиє, зарібки, організації і т. п. в Заучених Державах	15
* Житиєць чорта, М. Шустакевича	15
* Жінка і її стосунки до житя, Сільський лікар (3 ілюстрації). — Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі	15
Жовтір: Оферта, оповідання з віків житя	15
Журавлі й инші оповідання	15
* Завдяки нової школи, нап. др. Густав Вінекен	50
* За волькості України Ю. Всеодовского	5
* Заліз, повість Осипа Маковея, друге справлене видание, брош. 1.00, опр.	1.25
* Замітки про сільське господарство, Вол. Кільського	35
* Запорожська слава, оповідание, В. Винниченка	60
* Запорожська слава, історичне оповідание, А. Кащенка	50
Запорожці, казка Івана Нечуя Левицького	20
За рідний край, оповідание з часів Хмельниччини, Н. Бурлаки	30
За сестрою, оповідание з часів Старшини, Андр. Чайковского	35
* Захар Беркут, образ громадського житя карпатської Руси в 13-тім віці, Ів. І. Франка	50
* Захар Беркут, образ громадського житя Карпатської Руси в XIII. віці, повість Івана Франка, брош. 1.25, опр.	1.50
* Земля, повість Ольги Кобилянської, брош. 3.75, опр.	2.00
* Збірка „Вільного Слова" за перший рік видання в полоні 1916 року	10
* Збірка оповідань для української молодіжи	40
* Збірка повісток	10
* Збірник народних пісень і дум, брош. 50, опр.	65
* З великих днів, поема, нап. О. Кобець, з образками	15
* З нерваний з вязи, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Звяде листя" „Велика, роковини". У біографічним нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволи) є 14 ілюстрацій. Брош. 2.75, в полот. оправі	3.40
* Звідки взялася і що значить назва „Русь", „Україна", др. Л. Цегельського	30
* Звуклопіяність, поезії Клиса Полішука, книжка 1	10
* З Дніпра на Дунай, оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі, А. Кащенка, видання 3-те	40
* З житя первісної людини, про житя первісних і сучасних дікунів	35
* З журбою радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся	60
* З культурного житя України, нап. др. Зенон Кузеля	1.50
* З ласки родини, повість в 3-ох частях, др. А. Чайковского	1.50
Знайти житя, др. С. Дениковця	10
* Зоольоґія для вищих початкових шкіл та гімназій з багатьма малюнками та барвними таблицями, нап. др. Іван Раковський, брош. 50 опр.	75
З розів війни, сатиричні ілюстрації з европейської війни, оповідання і инше про старий край і Америку	30
* З тридцяти европейські війни, що діялось і ліесь в наших рідних краю	50
* З фільософії політики, нап. др. А. Крістенсен, пер. Мих. Лозинський	65
Іван Дурак та инші оповідання, гр. Л. Толстоя	25
Іван Коновченко і инші оповідання	25
Іван Франко, біоґрафічно-літературний нарис	25
Із зарічного царства, перша сотня найкращих казок, Зібрав В. Гнатюк	20
Ікона Пречистої Діви, оповідание для народа, нап. Хрістоф фон Шміда, пер. Вас. Мереньків	15
Ілюстрована збірка, Вуєн (3 ілюстрації). — Катерина (2 ілюстрації). — Ніч перед Різдвом (2 ілюстрації). — Лист орешського сотника з запорожськими козаками. — Відповідь запорожських козаків турецькому султанови	20
Ілюстрована історія України в 2-ох томах, М. Грушевського, в оправі	3.25
Ілюстрована свята Євангелія, страшна смерть Христа Бога	50
Ілюстроване українське весільє в житєвих, ант. М. Пачовського	35
Індустріяльний кодекс Данила ж Леонтовича, в оправі	1.50
Інститутка, оповідание Марка Вовчка	25
Історія боротьби волі з неволю Дж. Дрепера (переклав з анґлійського М. Павлик)	1.50
Історія Греції та Риму для школи й самоуки, з 46 малюнками й з картами, написав М. О. Кропательний	60
Історія заложення Заучених Держав Північної Америки, Сиємсон. — Що ми, що смуються 5-пятої людини. — Як Спіжка щось по ночи водило і по дуло? (1 ілюстрація). — Бо на земі (1 ілюстрація). — Свято. — Дитяцкої слави Ніедоля	15
* Історія Московщини до Петра Великого	20
* Історія о золотоординцях лицарю	10
* Історія первісної комуни	10
* Історія про гарну Магелону, оповідание з давних часів. Про злодія у селі Гаківниці, оповідание, Н. Кулиш	25
* Історія про Руслана Залізняка, гр. Наумовича	30
* Історія про малого Пилипка	30
* Історія про сироту Івася	20
* Історія про трипалого одного	10
* Історія Українсько-Руси, з образками, нап. Олександер Барвінський, з додатком географії українських земель	40
* Історія української громади в Решітах, нап. Олексан Терпеський, з ілюстраціями	1.75
* Казки братів Ґрімма, з передмовою, портретом автора і малюнками в тексті	20
* Казки братів Ґрімм в чотирох томах з 180 малюнками, том 1	60
* Казки Вільгельма Гауффа, з 86-ма малюнками, частина перша (шість казок)	60
* Казки Вільгельма Гауффа, з 82-ма малюнками, частина друга (шість казок)	60
* Казки про Цвіркуна	60
* Кайдашева сім'я, повість, І. Нечуя-Левицького	60
* Кайдашева сім'я, повість Івана Нечуя Левицького, з передмовою Вацлава Верниволи, брош. 2.25, опр.	2.75
* Камінарі, житєпис студентського гуртка за рік 1919	1.00
* Канівська, дума, Ганни Хотевчиної	25
* Канадійський кобзар, нап. Ів. Яснчук	25
* Карл Маркс, його житє і наука, Еміля Гекера	25
* Кармелюк і Нетайлишка, оповідання Марка Вовчка	15
Кармелюк, Невільники, народні оповідання Марка Вовчка	20
Катехизм о. Конст. Куриліка	20
Катехизм християнсько-католицької релігії, третий наклад	35
Кобзар (Т. Шевченко) ілюстрований	60
* Класа проти класи, Ів. Мартова	5
* Книжка про Швайцарію, Німецький край, німецьке праці, німецьке культура, З принципами дванцять дбіт німецького житя і побутальности, Зібрав Ів. Ілєрдуш (друга)	10
Князь і жебрак, оповідание Марка Твеґна	50
Кобзар Т. Шевченка (в 1-ім томі)	1.00
Кобзар Т. Шевченка (в 2-ох томах)	1.50
Кобзар, Т. Шевченко, з портретом автора, історія XVI-го віку, брош. 1.50, в полот. оправі	2.25
Козацька вінець, оповідание з козацької старовини, А. Чайковского	30
Козацькі вільності, оповідание з козацької старовини, Андрея Чайковского	40
Коза-дереза, сонце, оповідання з 2.000 року, Н. Кратт	30
Колядки або пісні на Рождество Христове, одинокі в народню мову, повторене видание	20
Кождий Ґуцул, оповідание, Ганна Геновефа Гуцулка, з додатком пісень сатиричних, сторожських і інших пісень народних	25
Конотопська відьма, Н. В. Гоголя, пер. з рос.	20
Контрабанда, нарис, В. Винниченко	10

Гроші висилати [illegible] на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Closely bound